https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/28426/1/APSD_2024_V2_P262-265.pdf

УДК 008:741.5: 004

ТРАНСФОРМАЦІЯ МАНГИ ЯК ВІЗУАЛЬНОГО КОДУ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ В ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Сердюк В.М., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Копієвська О.Р., доктор культурології, професор, професор кафедри сценічного мистецтва і культури
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: манга, візуальний код, манпу, ідеографічна система, ономатопея.

У сучасному світі змінюється підхід до сприйняття інформації: тексти поступово відходять на другий план, поступаючись місцем візуальним образам як головним носіям змісту. В умовах інформаційного перевантаження саме зображення забезпечують швидку та ефективну комунікацію. Доктор культурології Копієвська Ольга вивчаючи практичну тематизацію сучасних культурних практик наголошує на їх швидкій трансформації та функціональному різноманітті [2].

Специфічною культурною практикою перевантаження є манга. У сучасному культурному просторі манга виступає як важлива форма візуальної комунікації та культурної практики, що забезпечує трансляцію смислів через синтез зображення і тексту, сприяючи формуванню нових моделей сприйняття та інтерпретації реальності.

Манга у цьому контексті постає не просто як розважальний жанр, а як універсальна знакова система. Вона здатна передавати складну інформацію та емоційні стани через специфічний візуальний код, який залишається зрозумілим широкій аудиторії незалежно від мовних чи національних бар'єрів. Завдяки високому рівню адаптивності манга успішно інтегрується в цифрові середовища, трансформуючи класичні художні канони.

Структурна унікальність манги полягає в її функціонуванні як ідеографічної системи. На відміну від західного коміксу, де домінує лінійне поєднання тексту та малюнка, у манзі саме зображення працює як ієрогліф - воно має стале значення і зчитується моментально.

До важливих елементів такої структури можна віднести: графічні символи «манпу», яка виглядає як усталений набір візуальних маркерів, що передають емоційні стани, які складно або неможливо відтворити у фізичній реальності, де умовне зображення напруженої вени на лобі сигналізує про гнів, тоді як очі у формі сердець позначають закоханість.

Такі знаки забезпечують миттєве зчитування емоційного контексту без потреби у текстових поясненнях; візуалізована ономатопея, яка розглядається як особливий прийом передачі звуків через слова, що набувають виразної графічної форми. У манзі вони функціонують не лише як мовні одиниці, а і як візуальні елементи композиції. Характер написання літер безпосередньо впливає на сприйняття сцени: загострені форми асоціюються з напругою, агресією чи вибухами, тоді як м'які, округлі - із тишею, легкими звуками або ніжними емоційними станами.

Особливу роль у створенні наративу відіграє простір між кадрами та їх внутрішня побудова. Композиційні прийоми в манзі спрямовані на максимальне занурення читача в історію. Вихід за межі кадру, коли персонаж зображується поза рамками панелі, це символізує його психологічне домінування або емоційний «прорив» у простір читача. Абстрактне тло - замість деталізації реального місця дії автори часто використовують символічні елементи - лінії, квіти або темряву. Це маркує зміщення акценту з зовнішніх подій на внутрішній стан героя.

Традиційна манга історично створювалася з розрахунком на паперову розгортку, проте цифровізація кардинально змінила формат споживання контенту. Поява вертикального скролінгу перетворила статичну сторінку на «нескінченну стрічку», де темп оповіді регулює сам користувач.

Відсутність фіксованих рамок сторінки дає автору новий інструмент - керування темпоральністю через відстань між кадрами. Велика відстань може позначати тривалий проміжок часу або глибоке емоційне затишшя, що підсилює ефект занурення [1].

Цифрові методи суттєво спростили процес створення манги, замінивши складні паперові техніки. Те, що раніше вимагало кропіткої ручної роботи (наприклад, накладання ефектів скріптонів), зараз реалізується миттєво за допомогою графічних редакторів. Багато сучасних авторів використовують 3D-технології для створення фонів та архітектури. Це дозволяє досягти високого ступеня натуралізму локацій, створюючи цікавий візуальний контраст із намальованими персонажами. Якщо класична манга - це переважно чорно-біла естетика, то цифрові платформи активно впроваджують колір та навіть динамічні (анімовані) елементи в кадрах.

Завдяки цифровізації географічні кордони у розповсюдженні манги розмиваються. Світова аудиторія отримує доступ до розділів у реальному часі, маючи можливість обговорювати їх у коментарях, що формує активну онлайн-спільноту.

Це призвело до виникнення феномену «глобальної манги» - творів, створених авторами з різних країн (зокрема і з України), які наслідують японський стиль, але додають власні культурні елементи. Відбувається процес культурної дифузії. Візуальна універсальність персонажів, які часто

не мають вираженої етнічної приналежності, дозволяє читачеві сприймати себе як частину глобальної спільноти [3].

Манга сьогодні не лише літературно-художній жанр, а глобальний візуальний код, що став універсальною мовою сучасного медіапростору. Її естетика виходить за межі сторінок, впливаючи на моду, маркетинг та цифрову комунікацію через меми та стікери. У цифрову епоху манга демонструє, як традиційні художні форми трансформуються, створюючи нові смисли та способи комунікації в полікультурному середовищі.

Список використаних джерел

1. Бульба В. Поняття візуальної новели та рушії для її створення. *Наукові записки молодих учених.* 2023. № 12. URL: https://phm.cuspu.edu.ua/ojs/index.php/SNYS/article/view/2038.

2. Копієвська О.Р. Тематизація культурних практик у науковому дискурсі. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв:* наук. журнал. Київ: Міленіум, 2019. № 1. С. 64–69.

3. Шикита Н.М. Сучасна попкультура в культурній дипломатії Японії: бакалаврська робота. Київ, 2025. 116 с.

СЕКЦІЯ
ЛІНГВО-КУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

УДК 81’25:81’42:316.77

TRANSLATION OF ETIQUETTE FORMULAS IN INTERCULTURAL COMMUNICATION: UKRAINIAN AND ENGLISH PERSPECTIVES

Kononenko A. H., student,
Boiko Ya. V., Doctor of Science in Philology, Professor, Department of Philology and Translation
Kyiv National University of Technologies and Design

Keywords: etiquette formulas, intercultural communication, translation, pragmatic equivalence, cultural differences.

The translation of etiquette formulas has become increasingly important in the context of globalization and intensified intercultural communication. As culturally bound and pragmatically loaded units, these expressions reflect norms of politeness and social interaction, which often lack direct equivalents across languages. Therefore, translating etiquette formulas between Ukrainian and